

Potenciál pro individualizaci preventivní péče

MUDr. Norbert Král, Ph.D.
Ústav všeobecného lékařství 1. LF UK
Praktický lékař Pankrác s.r.o.

8.10.2024

9. konference PREVON 2024

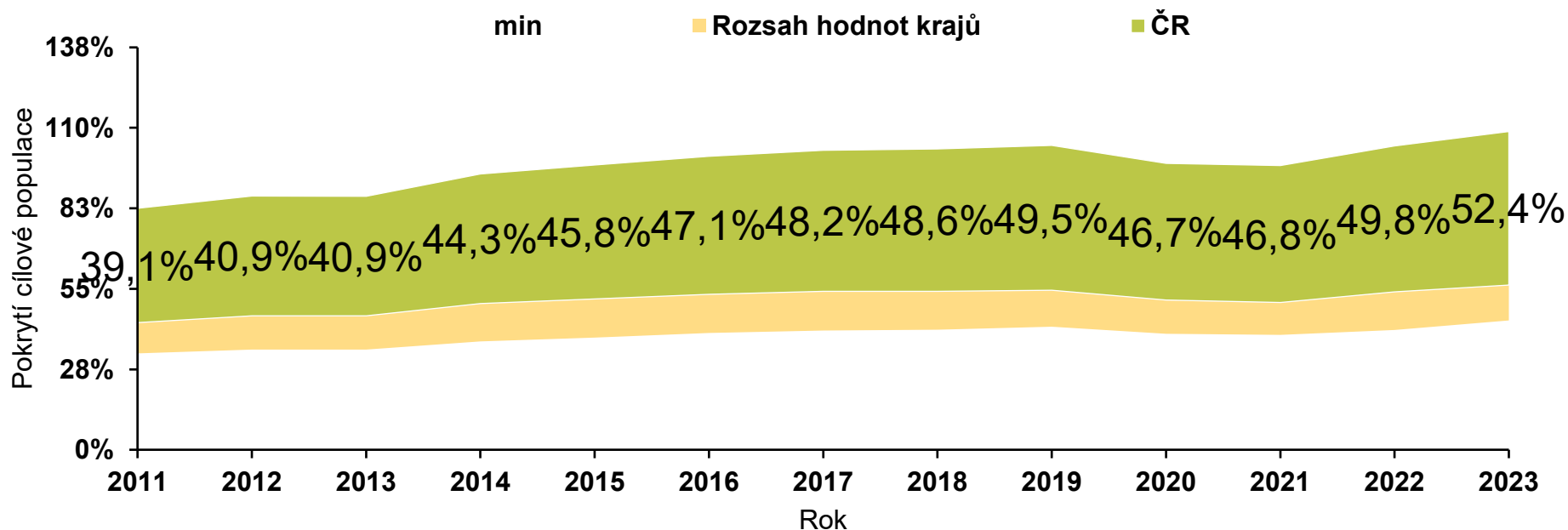
Role českých VPL v prevenci

- Jedinečná v evropském měřítku
- Systematické preventivní prohlídky po 2 letech, hrazené z veřejného zdravotního pojištění

POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE PREVENTIVNÍ PROHLÍDKOU VE DVOULETÉM INTERVALU V ČASE

NSC

Zdroj dat: Národní registr hrazených zdravotních služeb, ÚZIS ČR
Komplexní vyšetření praktickým lékařem pro děti a dorost¹ (02021, 02022, 02031, 02032)
Komplexní vyšetření praktickým lékařem (01021; 01022)
Osoby ve věku 18 a více let

Pokrytí osob ve věku 18 a více let preventivní prohlídkou v roce 2023: 52,4 %

Indikátor hodnotí podíl osob ve věku 18 a více let, které během posledních 2 let absolvovaly alespoň jednu preventivní prohlídku z celkového počtu osob ve věku 18 a více let. Osoby, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v pokrytí uvažovány. Pokrytí cílové populace dosahuje dlouhodobě okolo 50,0 %. Pokrytí preventivní prohlídkou bylo po celé sledované období nejnižší v rámci Plzeňského kraje. Mezi kraje s nejvyšším pokrytím preventivními prohlídkami patří kraj Ústecký, Olomoucký a Moravskoslezský.

Pozn. Do výpočtu pokrytí krajů byly zahrnuty pouze osoby, které měly vyplněný okres bydliště. ¹ Výkony 02021 a 02022 se vztahují na děti do 6 let; výkony 02031 a 02032 se vztahují na děti nad 6 let.

Preventivní prohlídka ČR

- **Vyhláška o preventivních prohlídkách č 70/2012 Sb.**

- **VPL: 1x za dva roky**
 - Anamnéza (rizikové faktory, profesionální rizika, užívání škodlivých látek, doplnění rodinné anamnézy)
 - Očkování
 - Fyzikální vyšetření
 - EKG: od 40, každé 4 roky
 - Laboratoř: moč, cholesterol, glykémie

- Oční vyšetření

Screeningové programy

- **Screeningové programy**
 - kolorektální karcinom, karcinom prsu
- **Časný záchyt**
 - onkologických onemocnění
 - prostata, plíce
 - neonkologických onemocnění
 - demence, osteoporóza...

Proč individualizace?

- Je současný stav optimální?
- Existuje prostor pro změnu/selekcii/individualizaci?
- Chceme se ubírat jiným směrem?

Preventivní prohlídky

„Evidence based prevention in general practice“

Doporučení evropské komise

- hodnocení
 - kvantity prevencí
 - kvality prevencí

Preventivní prohlídky

- Univerzální prevence
- Selektivní prevence/ Individualizovaná prevence
 - vícestupňový proces
 - identifikace rizikových osob
 - nástroj k identifikaci rizikových osob
 - SCORE
 - individuální přístup k pacientům

Prostor pro individualizaci prevence

- můžeme si představit individualizaci preventivní prohlídky
 - dle věku
 - dle pohlaví
 - rodinné anamnézy (KMO, DM)
 - kouření
 - BMI
 - obvod pasu

Prostor pro individualizaci prevence

- věk, interval nebo metoda screeningových programů
- Screening KRCa
 - Suchanek S, Grega T, Ngo O, Vojtechova G, Majek O, Minarikova P, Brogyuk N, Bunganic B, Seifert B, Dusek L, Zavoral M. How significant is the association between metabolic syndrome and prevalence of colorectal neoplasia? World J Gastroenterol. 2016 Sep 28;22(36):8103-11.

Prostor pro individualizaci prevence

- věk
 - Slovinsko (30 let)
 - *Nizozemsko (45 let)*
 - Německo (18-34, 35let)
 - Rakousko (18 let)
 - ČR (19)
- interval preventivní prohlídky
 - Slovinsko (5 let)
 - *Nizozemsko (2 roky)*
 - Německo (3 roky)
 - ČR (2 roky)
 - Rakousko (1 rok)

Prostor pro individualizaci prevence

□ zaměření

- Slovinsko (KMO)
- Nizozemsko (KMO)
- Německo (KMO)
- Rakousko (KMO)
- ČR (vše)

□ kompetence

- Slovinsko (tým)
 - sestra
- Nizozemsko (tým)
- Německo (tým)
- ČR (lékař)
- Rakousko (tým)

Preventivní prohlídka

- Primární péče
 - ve všech zemích jsou preventivní programy orientovány do primární péče
 - není zde důvod ani předpoklad, že by měly být směřovány někam jinam

Preventivní prohlídka - VPL

- kompetentnost
- znalost pacienta, jeho rodinné a osobní historie, obvykle místo, kde žije a pracuje
- rozumí hierarchii hodnot pacienta a jeho preferencím
- může pacienta ovlivňovat dlouhodobě a systematicky
- může využít každé konzultace pro zhodnocení rizika a stručnou intervenci

Preventivní prohlídka - VPL

- Primární péče
 - obsah a objem preventivní prohlídky
 - kapacity VPL
 - organizace primární péče
 - podpora sdružených praxí
 - ostatní zdravotnický personál
 - absence návazné péče

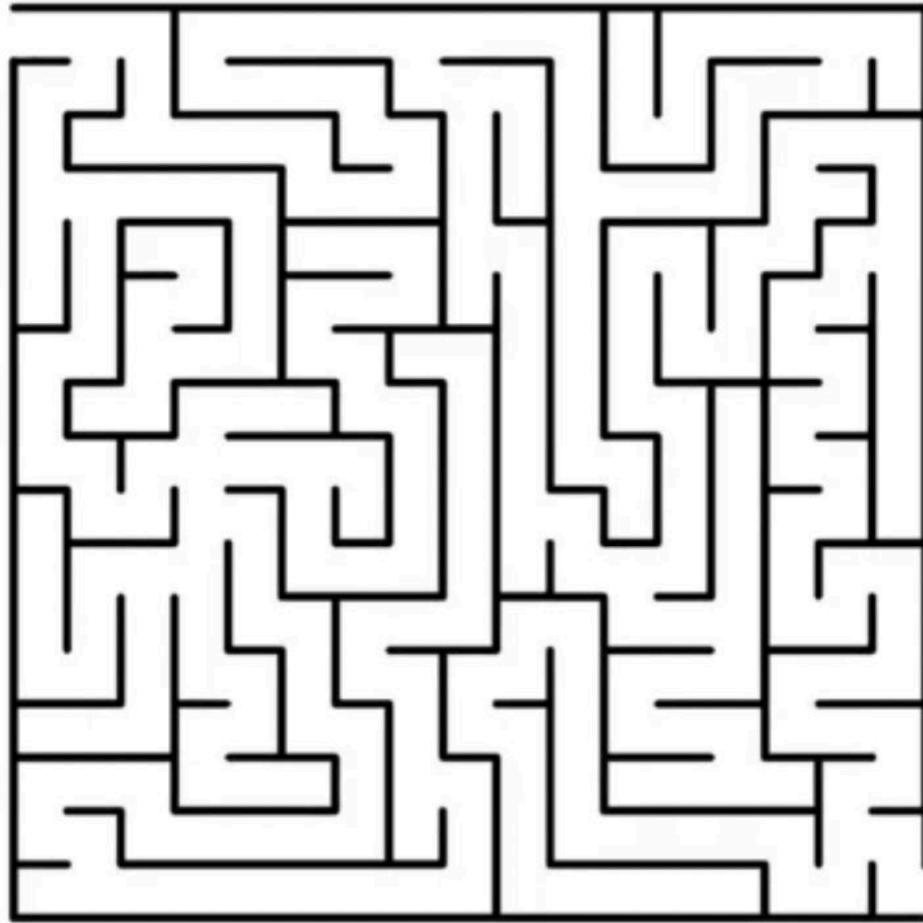
Preventivní prohlídka - VPL

- Primární péče
 - zbytečná vyšetření
 - EBM
 - overtreatment a overdiagnosis
 - přetížení lékařů
 - odpovědnost

Preventivní prohlídka - Pacient

- zdravotní gramotnost
- paradox prevence
- absence návazné péče
 - ev. její finanční nedostupnosti

Cesta pacienta tam a zase zpátky

Preventivní prohlídka - stát, plátcí

- elektronizace českého zdravotnictví
- podpora primární péče - sdružené praxe?
- zdravotní gramotnost - odpovědnost za své zdraví
- motivace pacienta/lékaře
- „co pojišťovna to jiný interval prevence“

Preventivní prohlídka budoucnosti

- jaký máme cíl
- vymezení pojmů a kompetencí
- jasná struktura preventivní prohlídky s navazujícími programy
- nástroje na hodnocení kvality
- zaměření se na rizikovou populaci
- zdravotní gramotnost
- podpora státu a pojišťoven

Preventivní prohlídka

- zkušenosti VPL
- pozitivní zpětná vazba pacientů
 - výzkumy SVL ČLS JEP
- výchozí pozice

Preventivní prohlídka

Děkuji za pozornost

- norbert.kral@lf1.cuni.cz